

Титр ентерококів змивів з апаратури в межах $>1,0$ та $1,0$ показує, що мікробне число змиву не більше 100, тобто, що титр ентерококів у вказаних межах тісно корелює з нормативом мікробного числа змиву. Ми вважаємо такий висновок перспективним, він дає можливість значно спростити і прискорити мікробіологічну оцінку чистоти доїльної апаратури та молочного посуду.

Наші дослідження показали, що титр ентерококів, як і титр бактерій ГКП, не показовий при дослідженні охолодженого молока після витримки його до двох діб. Обидві групи бактерій здатні до розмноження в охолодженому до 6°C молоці. В той же час, вміст власне *Escherichia* поступово зменшується, що робить колі-титр молока малоінформативним. Але ми згідні з твердженням авторів оглянутих нами публікацій про те, що ентерококи свіжонадоєного молока можуть характеризувати як його санітарний стан, так і санітарні умови одержання (доїння, санітарний стан корів та апаратів). Результати експерименту переконують нас у тому, що належність ентерококів до аутомікрофлори шкіри дійок вимені корів ставить під сумнів належність ентерококів до санітарно-показових, як рівнозначних БГКП, за функцією визначення фекального забруднення зовнішнього середовища.

Результати наших досліджень свідчать про те, що вивчення екології ентерококів у середовищі молочних ферм мають певну перспективу. Необхідно також розробити селективне середовище достатньої інформативності, бажано рідке, яке б дозволяло застосовувати одноетапне дослідження молока та змивів. Це дасть можливість значно спростити бактеріологічні дослідження в рамках технології одержання молока і, в той же час, реалізувати вимогу системи НАССР щодо запровадження простих, достатньо ефективних і доступних низовій ланці мікробіологічних лабораторій методів оцінки ризиків у критичних точках контролю технологічних операцій з одержання молока, його первинної обробки (очистки, охолодження, тимчасової перетримки на фермі) та транспортування.

УДК 619:616.1/.4

Усата М. М., магістрантка II курсу спеціальності «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – Горюк В. В., кандидат вет. наук, доцент
Подільський ДАТУ, Кам'янець-Подільський, Україна

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ІМУНОМОДУЛЯТОРІВ ПРИ ХВОРОБАХ ОРГАНІВ ДИХАННЯ У ТЕЛЯТ

Бронхопневмонія молодняка великої рогатої худоби має значне поширення. У структурі захворюваності телят хвороби органів дихання, зокрема неспецифічна бронхопневмонія, є досить поширеною і завдає значних економічних збитків. Сприяє цьому низька неспецифічна резистентність та імунна реактивність організму телят, яка зумовлена порушенням технології утримання, годівлі, різних ланок метаболізму, розвитком вікового і набутого імунодефіциту. Зниження імунного статусу призводить до посилення вірулентності умовно-патогенної мікрофлори, розвитку запального процесу, структурних змін органів дихання, гіпоксії, порушення метаболізму білків і глікопротеїнів. Тому проблема

розробки обґрунтованих ефективних способів лікування тварин, хворих бронхопневмонією, залишається і надалі актуальною.

Існує багато різних за ефективністю засобів і методів лікування тварин, хворих на катаральну бронхопневмонію. Для досягнення позитивного результату комплексне лікування необхідно спрямовувати на усунення порушень годівлі, догляду, утримання, підвищення імунного статусу, застосовувати раціональну терапію: етіотропну, патогенетичну та симптоматичну з урахуванням особливостей перебігу хвороби і загального стану тварини.

Зважаючи на вищесказане, метою нашої роботи було: – порівняти ефективність комплексної традиційної терапії з використанням антибіотиків (бетамаксу LA та цефотаксиму) та препарату імуномодулюючої дії – авесстим за результатами клінічного обстеження, гематологічних, біохімічних, імунологічних досліджень крові хворих телят в умовах господарства.

Після проведеного лікування у більшості тварин контрольної і дослідної груп виявили відновлення апетиту, відсутність кашлю, носових витікань, нормалізувалась частота пульсу, дихання, температура тіла, зменшувались і зникли ділянки притуплення хрипів. При проведенні гематологічних досліджень відмічено збільшення кількості еритроцитів, відповідно, у всіх дослідних групах телят на 8,11; 20,65; 19,91%, а кількість лейкоцитів зменшилась, відповідно, на 47,83; 50,0; 60,44%. Вміст гемоглобіну в кінці лікування становив $98,6 \pm 2,28$ г/л у телят контрольної групи, тоді як у дослідних групах відповідно – $107,5 \pm 2,15$; $108,4 \pm 3,12$ г/л, що на 20,65 і 19,91% вище контрольної групи.

В кінці лікування збільшувалась кількість каротину відповідно на 41,67; 36,54; 41,18%, загального кальцію у телят дослідних груп на 19,3; 22,81%. Порівняно з контрольною групою вміст загального кальцію був вищий на 3,9% у телят 1 дослідної групи; і на 6,79% у телят 2 дослідної групи; неорганічного фосфору на 16,67; 13,79 18,60% відповідно. Хочемо відмітити, що при біохімічному дослідженні сироватки крові рівень загального білка у телят дослідних груп зріс на 11,5%; 11,3 відповідно, а в контрольній на 10,6%. Зростання кількості гама-глобулінів виявили у телят, як контрольної, так і дослідної груп відповідно на 32,20; 61,61; 56,45%. У телят 1 дослідної групи, порівняно з контрольною, майже у 2 рази збільшився рівень гаммаглобулінів, у телят другої дослідної групи на 24,25% вищий, порівняно з контрольною групою.

Застосована антибактеріальна, симптоматична та регулююча кислотно-лужний баланс терапія сприяє нормалізації основних інгредієнтів метаболізму глікопротеїнів, посиленню адаптивних механізмів (зменшення активності протеїназ, регуляція імунних механізмів тощо), регуляції та відновленню гомеостазу і клінічному одужанню телят.

Отже, комплексне лікування телят, хворих катаральною бронхопневмонією, сприяло підвищенню показників неспецифічної резистентності, нормалізації білкового спектра крові та посиленню гемопоезу.